

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การคงอยู่ของวัฒนธรรมพื้นบ้านของชาวไทยใหญ่

ชื่อผู้เขียน นายสุทัศน์ กันทะมา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.พศิน แต่งจวง	ประธานกรรมการ
อาจารย์ วิสุทธิ วานิช	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ เปลี่ยนผดุง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการคงอยู่ของวัฒนธรรมพื้นบ้านของชาวไทยใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเงื่อนไข ปัจจัย และกลไก ที่ทำให้วัฒนธรรมพื้นบ้านของชาวไทยใหญ่คงอยู่ พื้นที่ที่ทำการวิจัยคือบ้านขุนยวม หมู่ที่ 1 ตำบลขุนยวม อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน การวิจัยเป็นแบบเชิงคุณภาพ เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ข้อมูลได้รับการตรวจสอบ แยกแยะและตีความโดยใช้แนวคิดที่กำหนด ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เงื่อนไข ปัจจัย ที่ทำให้วัฒนธรรมคงอยู่คือ การเห็นคุณค่าหรือประโยชน์ที่อยู่ในรูปของความเชื่อซึ่งมีการถ่ายทอดผ่านพิธีกรรม จนกลายเป็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งที่เหนือธรรมชาติ และมนุษย์กับมนุษย์ ศาสนาและความเชื่อได้ให้ความสำคัญต่อคำสอนโดยมีพิธีกรรมเป็นส่วนเชื่อมโยง ผ่านการกล่อมเกลาโดยชุมชนทำให้มีการปฏิบัติสืบต่อมา เป็นการกระทำซ้ำจากรุ่นหนึ่งสู่รุ่นหนึ่ง

2. ส่วนกลไกที่ทำให้วัฒนธรรมพื้นบ้านของชุมชนชาวไทยใหญ่คงอยู่นั้นประกอบด้วย ครอบครัวยุคใหม่ทำหน้าที่ถ่ายทอดภาษาพูด แบบแผน ความประพฤติตามวิถีชีวิตแก่ลูก ผู้อาวุโสทำหน้าที่ให้คำปรึกษาในการจัดพิธีกรรมต่าง ๆ พระทำหน้าที่ถ่ายทอดศีลธรรมและการศึกษา ผู้ชำนาญการถ่ายทอดภูมิปัญญาต่าง ๆ เช่น พิธีกรรม ความรู้ทางช่าง หัตถกรรม ผู้นำในชุมชนเป็นผู้จัดและสนับสนุนประเพณีวัฒนธรรมของชุมชน เครือญาติทำหน้าที่สนับสนุนช่วยเหลือในการทำพิธีกรรมต่าง ๆ

วัฒนธรรมพื้นบ้านของชาวไทยใหญ่ที่คงอยู่นั้นไม่ได้คงอยู่เหมือนเช่นในอดีต มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านคุณค่าของวัฒนธรรมและรูปแบบ